

European Commission
Directorate-General Environment
BU 5 – 6/140
1049 Brussel
België

Uw ref.:
Betreft: Reactie en inbreng FPG betreffende de evaluatie
Vogel- en Habitatrichtlijnen

Onze ref.: PG15.125/1005
De Klomp, 16 juli 2015

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

De Federatie Particulier Grondbezit (FPG) is een belangenorganisatie met ca. 1600 leden bestaande uit landgoedeigenaren, landbouwers en institutionele organisaties. Onze Federatie staat voor een economisch en ecologisch duurzaam eigendom. Gezamenlijk vertegenwoordigen wij zo'n 200.000 ha in Nederland.

De FPG wil graag gebruik maken van de mogelijkheid om haar zienswijze betreffende de evaluatie van de Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR) te geven.

De FPG verwacht met haar zienswijze bij te dragen aan een betere implementatie van de bescherming van internationaal beschermde dier- en plantsoorten, door particulieren meer eigen verantwoordelijkheid te geven en te zorgen voor een level playing field tussen de beheerders van het landelijk gebied, zowel nationaal als internationaal.

De particuliere grondeigenaar als beheerder van natuur en landschap voorziet in een grote maatschappelijke behoefte. Zijn positie heeft versterking, maar gevreesd moet worden dat door het Europese natuurbeleid zijn positie meer en meer onder druk komt te staan. In de ogen van de FPG heeft dit tot gevolg dat de door de Europese Commissie geformuleerde doelen slechts deels of minder effectief bereikt zullen worden.

Voor een meer effectieve en efficiënte Europese natuurbescherming brengt de FPG de volgende punten onder de aandacht van de Europese Commissie. Daarnaast verzoekt de FPG deze punten te betrekken in de evaluatie.

1. Bij de ontwikkeling en de implementatie van regelgeving staat naar de mening van de FPG de eigen verantwoordelijkheid van de landeigenaar (of grondeigenaar) voorop.

Het eigendomsrecht, het beheer en de exploitatie (bosbouwkundige en agrarische activiteiten, jachtrechten en dergelijke) mogen niet onnodig worden beperkt.

2. De soortenbescherming moet alleen op gebiedsniveau worden georganiseerd en alleen worden geëffectueerd in gebieden met voldoende schaalgrootte.
3. Aan de bestaande EU-richtlijnen zouden de lidstaten geen eigen nationale regels mogen toevoegen. Een kop op de Brusselse regelgeving leidt tot nog meer bureaucratie en regeldruk, hetgeen ongewenst is.
4. Er is behoefte aan harmonisering en afstemming inzake het aanwijzen van Natura2000-gebieden en beschermingsregimes tussen landen onderling, zeker bij grensoverschrijdende natuurgebieden.

Eigen verantwoordelijkheid

Particulieren grondeigenaren zijn trots op hun bezit. Bezit dat vaak van generatie op generatie binnen de familie is overgegaan. Grondeigenaren zien het als hun taak en verantwoordelijkheid om het bezit voor de volgende generatie duurzaam in stand te houden, met voldoende kansen en ontwikkelingsperspectief voor de generaties die na hen komen. Het gaat om behoud door ontwikkeling.

Daarom hebben eigenaren een eigen verantwoordelijkheid waar het gaat om natuur en landschapsbeheer en het borgen van de biodiversiteit op hun terreinen.

Vertrouwen in de beheerder

Waar voorheen de particuliere bos- en natuureigenaar als gezaghebbende autoriteit met veel kennis en ervaring werd gezien waar het ging om de beleidsdoelstellingen voor bos en natuurbeheer, is helaas dat vertrouwen de laatste decennia in de verdrukking gekomen. De burger is mondiger geworden en neemt niet langer voetstoots aan dat de grondeigenaar het beste voorheeft met zijn bezit. In reactie hierop heeft het vertrouwen in de beheerder bij de Nederlandse overheid in toenemende mate plaats gemaakt voor regelgeving, gedragscodes, controles en handhaving. Wisselende, op korte termijn gerichte opvattingen van de overheid, versterkt door de steeds sneller veranderende subsidiekaders, vormen een risico voor de instandhoudingsdoelstellingen voor zeldzame plant- en diersoorten, habitats en biodiversiteit en doen op die manier afbreuk aan de effectiviteit van de VHR, N2000 en overige natuurwetgeving. Er is bovendien sprake van juridisering; beheermaatregelen zijn onderwerp voor inspraak bezwaar en beroep geworden.

Thans zijn er twee tegenstrijdige beleidsprocessen gaande, die van invloed zijn op de positie en het vertrouwen van de grondeigenaar. Enerzijds is er in Nederland sinds kort een voorzichtige kentering voor meer ruimte voor het particuliere beheer gaande. Te denken valt hierbij aan de Natuurvisie van het Rijk en de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer (SNL), waarbij certificering een belangrijke rol gaat spelen.

Anderzijds tast de door de Tweede Kamer aanvaarde nieuwe Natuurbeschermingswet het eigendomsrecht ten onrechte aan en heeft gericht onderzoek aangetoond dat de wet leidt tot meer bureaucratie en regeldruk.

Zo heeft de overheid de mogelijkheid de eigenaar de toegang op zijn natuurgebied te ontzeggen door het opleggen van een toegangsbeperking en/of toegangsverbod.

Als het nodig is voor de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied kan de overheid zelfs het

beheer van een grondeigenaar overrulen en maatregelen uitvoeren die tegen het beleid van de grondeigenaar kunnen ingaan.

Ook wordt de uitoefening van het jachtrecht sterk aan banden gelegd. Benutting volgens het wise-use principe wordt losgelaten, terwijl de jagers in hoge mate bijdragen aan de biodiversiteit. In Nederland mag men straks vijf wildsoorten alleen nog in het kader van schadebestrijding en populatiebeheer bejagen. Dit staat in schril contrast met de andere EU-landen.

Daarnaast dreigt verdergaande regel- en lastendruk. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ACTAL), die de Nederlandse Regering adviseert, heeft uitgerekend dat de regeldruk eenmalig en structureel de beheerder en de overheid veel extra geld kost.

De soorten en de natuur die thans door de overheid zijn bestempeld als instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden zijn vaak ontstaan dankzij de inzet en het gevoerde beheer van de particulier. Het is daarom vreemd dat dezelfde eigenaar, die deze terreincondities geschapen heeft voor de verschillende natuurwaarden, nu geconfronteerd wordt met extra eisen voor de instandhouding en bescherming van die natuur. Hierdoor wordt de eigenaar beperkt in zijn bedrijfsvoering.

Bescherming van die doelen vergt, naar de mening van de FPG, maatwerk, rekening houdend met en afgestemd op de eigen doelstellingen van de grondeigenaar.

Sectoraal versus integraal

De sectorale benadering van instandhoudingsbeheer door de overheid staat vaak haaks op de integrale benadering van de eigenaar. Vaak bestaat een particulier bezit uit een combinatie van sociale, ecologische en economische activiteiten. Voor een eigenaar is het natuurbeheer een onderdeel van de bedrijfsprocessen op een landgoed, naast de verschillende economische en sociale aspecten. Bij het bepalen van het generiek instandhoudingsbeheer van bepaalde natuur moet de overheid beter kijken naar de gevolgen voor de sociale en economische componenten van het particuliere bezit. Lukt dat niet, of onvoldoende, dan is het nu slechts de eigenaar die daar de (economische of sociale) schade van ondervindt.

In Nederland is het mogelijk via de Wet Ruimtelijke Ordening gecompenseerd te worden voor nadelige gevolgen van plannen van de overheid. Plannen, ontstaan vanuit ambities voor het realiseren van natuurdoelen vallen echter niet of onvoldoende onder de voorhanden zijnde compensatieregelingen. Dit betekent dat beschermingsplannen in het kader van Natura2000 en de VHR, weliswaar consequenties hebben voor en op het eigendom, maar dat een effectieve compensatieregeling vooralsnog ontbreekt. Dat is slecht voor het draagvlak bij de eigenaar en daarmee voor de effectiviteit van de regeling.

Soortenbescherming op gebiedsniveau

De effectiviteit van de VHR is gebaat bij een streven naar optimalisatie van gebiedscondities in plaats van optimalisatie van individuele soorten. Daarom moet soortenbescherming gebiedsgericht bekeken worden en wat de FPG betreft, alleen in gebieden met voldoende schaalgrootte. Biodiversiteit herstelt niet of moeizaam, terwijl er toch veel beperkingen (zoals inperking ontwikkelruimte en stikstofdepositie) worden opgelegd aan de grondgebonden landbouw-, recreatie- en landgoedeigenaren.

Omdat de stikstofdepositie gebiedsgericht gemeten wordt over een aantal verschillende habitattypen/leefgebieden voor soorten, roept dit de vraag op, op welke wijze bepaald wordt of een

bedrijfsuitbreiding wel of niet door kan gaan. Met name wanneer er sprake is van een stikstofoverschrijding op 1 habitatype en de andere habitatypen geen hinder ondervinden van de stikstofdepositie. Dit pleit voor een flexibeler benadering.

Harmonisering en afstemming inzake beschermingsregimes

Het is niet effectief dat de VHR natuurgebieden in Nederland een ander beschermingsregime hebben dan aangrenzende natuurgebieden in de buurlanden. Betere afstemming en harmonisatie is wenselijk.

In dit kader wil de FPG ter illustratie graag verwijzen naar een rapport van het Platform Engbertsdijkvenen van het Natura2000-gebied Engbertsdijkvenen in de provincie Overijssel. In dit bijgevoegde rapport wordt duidelijk dat er een gebrek is aan samenwerking en afstemming tussen afzonderlijke lidstaten, waar het gaat om de realisatie van Natura2000-doelen.

Zo worden in Nederland voor een geïsoleerd en relatief klein stuk hoogveen (Engbertsdijkvenen) een groot aantal eisen en voorwaarden van kracht (waarvan wetenschappers overigens zelf aangeven de effectiviteit van deze maatregelen discutabel te vinden), waar vergelijkbare hoogveengebieden in Duitsland worden geëxclaveerd. Vanuit Europees niveau bezien is er sprake van rechtsongelijkheid. Deze manier van handelen draagt niet bij aan de effectiviteit van de VHR en heeft bovendien ook grote gevolgen voor de economische kansen die een eigenaar in het ene land heeft in vergelijking tot een eigenaar in het andere land.

De effectiviteit van de VHR verbetert wanneer interpretatieverschillen worden weggenomen. Uit het eerder aangehaalde rapport van het Platform Engbertsdijkvenen blijkt ook dat de rechtbanken van Duitsland en Nederland de depositiecriteria zoals beschreven en vastgelegd in de Europese Habitat Richtlijn, beide totaal verschillend interpreteren. Wanneer de Duitse interpretatie ook in Nederland zou gelden, zou er geen enkel probleem zijn voor de Nederlandse eigenaren. De werkelijkheid is echter dat zij een groot aantal extra kosten moeten maken om aan de extra eisen, opgelegd vanuit de Nederlandse interpretatie van de regelgeving, te kunnen voldoen. De FPG vraagt zich af of hier geen sprake is van rechtsongelijkheid.

Fitness Check

De huidige evaluatie heeft de veelbelovende titel 'Fitness Check' meegekregen. Fitness is immers te beschouwen als de mate en snelheid waarin soorten zich kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Het adaptief vermogen van de grondeigenaar blijft behouden, wanneer het (soorten)beleid van de overheid zich niet alleen richt op beschermingsmaatregelen, maar ook op maatregelen gericht op concurrentieverhoudingen, bestaande economische verdienmodellen en dergelijke. Dat aspect hoort wat de FPG betreft, zeker óók bij de Fitness Check.

Concluderend

De huidige praktijk van de VHR is niet voldoende effectief en efficiënt door onnodige regelgeving en aantasting van het eigendomsrecht. Er is weinig tot geen afstemming tussen lidstaten en harmoniseren van regelgeving is dan ook dringend gewenst.

Het gaat in principe om minder regels voor en meer vertrouwen in de beheerder.

Ook komt het de effectiviteit en het draagvlak van de VHR-richtlijnen ten goede wanneer lidstaten niet langer hun eigen interpretatie kunnen ontwikkelen en als de soortenbescherming alleen in gebieden met voldoende schaalgrootte geregeld wordt.

Eigenaren worden geconfronteerd met belemmeringen in de praktijk, terwijl er juist behoefte is aan het stimuleren van en ruimte geven aan ondernemerschap, zodat er een betere balans ontstaat tussen ecologie en economie.

Vrijwillige certificering op nationaal niveau kan veel extra regelgeving overbodig maken.

Gelet op het grote belang dat de eigenaren vertegenwoordigen, verwacht de FPG dat deze inbreng zal bijdragen aan het succesvol aanpassen van de Vogel- en Habitatrichtlijnen in een effectievere en efficiëntere regelgeving.

De FPG is graag bereid een nadere toelichting te geven op deze reactie.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R.C. Robbertsen', written over a white background.

R.C. Robbertsen,
voorzitter FPG

Bijlage: The EU Fitness Check on Birds and Habitats directive from the perspective of affected farmers, citizens and an historic estate in The Netherlands (in relation to the SCI Engbertsdijksvenen)

CC: Ministerie Economische Zaken

The EU Fitness Check on Birds and Habitats directive from the perspective of affected farmers, citizens and an historic estate in The Netherlands (in relation to the SCI Engbertsdijksvenen in the Netherlands).

Author(s):

H. Ormel, Chairman Platform Engbertsdijksvenen, M. Van Rechteren, on behalf of the Estate Huize Almelo, L. Boerema, legal advisor.

Type of document:

Report of experiences of a group of participants in the process of the making of a Natura2000 Management Plan for a SCI in the Netherlands. The Platform Engbertsdijksvenen represents farmers and the owners of an historical Estate.

Short explanation of the relevance of the document in relation to the mandate questions of the Fitness Check criteria

- EU regulation needs to be proportionate to its objectives and respect the principle that action should be taken as close to the citizen as possible - 'subsidiarity'. It seeks to ensure the best possible cost/benefit ratio for EU regulation. In our opinion the negative welfare effects of the proposed measures are being ignored, despite quantitative research regarding the consequences of the proposed measures.
- Furthermore there seems to be a lack of cooperation and coordination in neighbouring countries (in this case The Netherlands and Germany) in regard to the realisation of N2000 goals. This does not create a 'level playing field'.
- It is remarkable that there is no participation of any agricultural organisation in the Dutch list of stakeholders participating in the EU Fitness Check of the Birds- an Habitats directive, as farmers are most dominantly affected by these EU regulations and are the biggest guardians and land users in rural areas.

Introduction of the Platform Engbertsdijksvenen

In 2008 a group of eight farmers and the owners of a nationally wellknown historic estate decided to join forces and to cooperate as a Platform to be able to participate in the process of the making of a management plan for the SCI Engbertsdijksvenen. The farms and estate border the N2000 area Engbertsdijksvenen and own and utilise land within it.

The members of our Platform have their properties on the east side of the N2000 area Engbertsdijksvenen . Their properties are characterised by their convenient location, excellent parceling allotment of the lands, operating results mostly young and enthusiastic entrepreneurs.

The concerned farmers contrary to claims otherwise do not object to the concept of conserving nature, provided that they can continue their lives and businesses. Representatives of this platform have cooperated constructively in recent years in the process of the nature management plan. However, the current proposed measures are so draconian that they feel that their past cooperation is contributing to their own demise. The currently proposed measures are neither supported by the local farmers, inhabitants and local politicians.

This is due to the fact that the national government has not taken into account the fact that the measures proposed in the management plan should consider “economic, social and cultural requirements and regional and local characteristics” (see: art. 2, Habitats directive). The proposed measures are aim to maximise ‘ nature values’ whilst not taking into account the detrimental welfare consequences of the proposed measures. The impact of the proposed measures will require the cessation of multiple farming operations, the disruption of the local community from people leaving the area, a permanent loss of a reliable source of income which forms part of the means whith which the estate Huize Almelo is able to maintain historic cultural objects and elements such as old farmhouses and landscape elements. The negative effects of the proposals were quantified in a social cost benefit analysis commissioned by the ministry of the environment. (MKBA Engbertsdijksvenen Stijn Reinhard, Rob Nieuwkamer, Wim Dijkman, Nico polman en Elisabeth Ruijgrok. LEI maart 2014)

1. Introduction N2000 Engbertsdijksvenen

Engbertsdijksvenen is a remnant of a former highland peat bog (hoogveen) that was much larger in size. This highland peat bog was mined, drained and prepared for other types of land use. Most of the peat removal took place in the period from 1850 to 1950. Because the surrounding areas were excavated, the designated area stands considerably higher than its surroundings. In the designated N2000 area there is remnant of peat and this particular bog core was used for buckwheat fire culture. A large part of the remaining peat area had up to about 1940 been in use for buckwheat culture. In order to prevent further loss of essential soil humidity, the zone (Hydrological) was isolated. To this end, the area was hydrologically compartmentalised by means of dams.

From the Dutch perspective it is a considerably sized and varied area. Outside the 1000 m² of active peat bog the area consists of wet heath, which also contains drier parts. The state of the soil humidity is reduced by the spontaneous stands of birch trees which have not been cut down and removed.

The Natura 2000 area includes the core nature Engbertsdijksvenen with adjacent parcels south of Kloosterhaar. The border in the west is the Paterswal and Geestersche Stroom kanaal, in the south Bavesbeekweg and Old Hoevenweg and in the east the transition to the arable lands and pastures.

The designated Natura 2000 site covers an area of approximately 1,000 hectares. The SCI has an equal extent, the (SPA) Birds Directive has a magnitude of about 930 hectares. The SPA does not include strips on the west side of the area.

2. Designation N2000

Before designation of the site under the EG 79/409 (2009/147) Birds-directive in 1989 and under EG 92/43 Habitats-directive in 2009 the site was already protected by the Dutch national Nature Conservation Act of 1967. Conservation objectives however have changed since then.

3. Conservation Objectives

In 2009 the final Government decision on the designation of the Engbertsdijksvenen as SCI contained the following conservation objectives:

H4030 European dry heathers: Objective: Maintaining current surface of the area of this habitat and maintaining the current quality

H7110 Active highland peat bogs : Objective of which consists in increasing the area of this habitat and improvement in the quality there of;

H7120 Recovering highland peat bogs: Objective of which consists of creating suitable circumstances for an habitat that will in time evolve into the habitat active highland peat bog.

4. Management Plan

The management plan describes conservation measures necessary for the realisation of the "favourable conservation status" of the described habitat types and species (e.g. the Crane (*Grus grus*)). Furthermore, existing activities are described that are not harmful in relation to the conservation objectives. These activities, which are included in the management plan, need no further permitting under the Nature Conservation Act 1998.

We strongly believe that the goals and objectives set and are strived for by the designation document and the Management Plan will never be enough to reach a favourable conservation status of the objectives set. The goals and objectives simply cannot to be realised in the Dutch context because of the following facts:

- The extremely high nitrogen deposition levels that will remain high in the long run (4.1);
- The relative small and isolated position of the habitats within the isolated N2000 reserve (4.2);
- The lack of cooperation and coordination with the German government (4.3).

4. 1 Nitrogen issues

According to the rulings of the Dutch highest administrative court (Raad van State) extra depositions of nitrogen on nitrogen-sensitive habitat types N2000 are not acceptable. Permits are refused if the proposed activities cause an increased deposition of an extra 0,01 mol/ha/yr .

The nitrogen-sensitive habitat types in N2000 Engbertdijksvenen concern H4030 (European dry heath) H7110A (Active highland peat bogs) H7120ah (Recovering moorland).

The limiting factors for achieving conservation objectives in the Engbertdijksvenen relate in particular to bottlenecks in hydrology and atmospheric deposition. The atmospheric deposition problem is supposedly solved through a national approach with the Programmatic Approach of Nitrogen (further on referred to as the PAS). To achieve the conservation objectives, according to the PAS analysis, water management measures are indispensable.

We do not believe that the proposed hydrological measures will achieve the above described goals since the deposition levels of nitrogen will exceed the critical deposition levels in the foreseeable future. The proposed measures will take an area of highly productive agricultural land out of production without any significant effect on the deposition of nitrogen. Government studies show that the critical deposition levels (which are set at those found in eastern Siberia) of nitrogen will be exceeded by more the a factor three in 2030 if the current measures are to be implemented.

We do not believe that hydrologic measures, which will lead to the destruction of farmland and will be detrimental for the welfare of our society, will achieve the desired favourable conservation status of these habitat types with their high sensitivity to nitrogen deposition.

Our view is supported in the Recently published a report of five senior researchers from three organisations (Research Center B-ware, Bargerveen Foundation and University of Amsterdam; "Effecten van verhoogde stikstofdeposities door 2 nieuwe kolencentrales passend beoordeeld?" Rapport B-ware, 2014-62, in opdracht van MOB, verschenen januari 2015) concerning the effects of nitrogen on critical habitat types.

In this report scientists investigate whether the conservation objectives can be achieved if a situation continues with considerable breach of the critical levels of nitrogen deposition for many years, in conjunction with management measures as provided in the management plans. This research question is also relevant to the situation under the PAS, now it is provided in taking similar measures as proposed in the report.

For these critical habitat types the nitrogen deposition values are already determined. If the nitrogen deposition exceeds this level negative consequences for these habitat types cannot be ruled out. For many natural habitat types this critical deposition load will be exceeded in the future.

According to the researchers, it is expected that many more years of high deposition rates over and above the critical deposition will lead to even more loss of distinctive plant and animal species or even permanent loss of habitat in spite of other additional management measures for sensitive habitats. Reducing the background deposition value to the critical deposition value creates greater opportunities for truly sustainable recovery.

In short: restoration of hydrology is helpful for the habitat types concerned but will not be sufficient because of the fact that the background levels of nitrogen exceed the critical deposition levels of e.g. Active highland peat bogs three times (background level around 1.600 mol ha/yr ; critical load of Active Raised Bogs around 500 mol/ha/yr)

So striving for a viable and durable conservation status of the concerning habitat types with this low acceptance for nitrogen is high impossible. We have therefore asked the government to reconsider the conservation objectives for N2000 Engbertsdijkerven in such a way that considering our current state of knowledge they have a realistic chance of being achieved within an acceptable and comprehensible timeframe.

4.2 The relative small and isolated position of the habitats within the isolated N2000 reserve

N2000 Engbertsdijkerven is isolated. There's no physical connection with other peat bogs. Article 3 of the Habitats directive states that "A coherent European ecological network of special areas of conservation shall be set up under the title Natura 2000." Engbertsdijkerven is not connected to other parts. The Dutch government strives for the realisation of peat bog habitat types on a relatively small isolated ecological island, which will only be possible with an extreme amount of effort and costs towards the society at large and the local community in particular.

In its management plan N2000 Engbertsdijkerven the government states that it is highly uncertain that the results of the proposed measures being taken will be effective in creating a durably functioning highland peat bog habitat.

It does not seem logical that so much effort is being put in the realisation of peat bogs in the Netherlands while there are multiple far larger areas of peat bog and which are far more viable as a habitat than Engbertsdijkerven. For example habitats in Germany or Poland, some of which are to be found in the neighboring province in Germany.

4.3 No cooperation with Germany

N2000 Engbertsdijkerven is close to the Dutch-German border. There seems to be no connection or coordination with the German authorities. On the German side of the border peat bogs are being excavated for the purpose of gardening!

Furthermore a large German chicken farm (140.000 chickens) is being completed at a distance of 1.000 meters from the eastern side of the N2000 site Engbertsdijkerven.

In the light of these developments it is notable that the highest administrative court in Germany recently judged (Bundesverwaltungsgericht of April 23th 2014, nr. 9 A 25/12) the

acceptability of effects of nitrogen deposition on N2000 areas completely then the highest Dutch administrative court (Raad van State). To assess the possible effects of nitrogen deposition on nitrogen sensitive habitats (N2000) the Germans first determine in which area possible detrimental effects may arise (determine the scope of research). The critical nitrogen deposition value used in Germany to initiate the research is 20mol/ha/year. The effect of this is that only projects that lead to an increase of more than 20 mol/ha/year will be assessed on the deposition criteria before being issued with permits. In the Netherlands the courts have ruled that an increase of 0,01 moles/ha/yr is considered to have a significant effect, and has to be taken into consideration whilst issuing permits.

This is an unacceptable outcome, because the Dutch Court as well as the German Court refer in their rulings to the EG Habitats directive. If this German method would also be introduced in the Netherlands, there would hardly be a problem with the effects of nitrogen deposition.

5. Public Participation

Article 2 of the Habitats directive states: "Measures taken pursuant to this Directive shall take into account of economic, social and cultural requirements and regional and local characteristics." The management plan is focused purely on the realisation of the ecological goals but there is no focus on the economical, regional and local characteristics, as prescribed in the Directive. Representatives of this platform have played a constructive role in recent years to participate in the construction of the nature management plan Natura 2000. However, the proposed measures are so comprehensive that they feel that their cooperation has contributed to their own downfall. Large parts of productive agricultural land are now threatened by being flooded for the purpose of the realisation of the habitat recovering peat bog. There is no local support for the currently proposed measures resulting from the PAS.

The hydrological measures will have an effect also far outside the borders of the N2000 site. Land and real estate owners fear the effects of the increase of the level of groundwater, with damp living circumstances affecting the health of their family, the loss of productive farm land nearby because of the changed water conditions, the decrease of property value and other side effects. People will have to leave the region because eight farms are threatened to become affected by the measures taken for the realisation of nature. Inhabitants of the local communities around the Geesterse Stroomkanaal are already suffering from the effects of the rise of groundwater levels due to 30 centimeters rise in the canal's water table with the current proposals this water level in the canal is to be raised by at least a further 70 cm.

Also neglected is the loss of the landscape elements and well preserved natural heritage of the affected estate Huize Almelo, a historical estate. Disregarded are the likely demise of the existing flora and fauna values which are amplified by the carefully managed landscape elements (about 3000 meters of hawthorn hedges and strips of deciduous woodland).

In the last version of the management plan N2000 farmers were taken by surprise because of the implications of proposed measures for the protection of foraging areas for the Crane. It will be prohibited to do any mechanical work on these designated areas during the migration season. No compensation is proposed or offered for the severe damage to the property rights.

6. Specific notes in relation to the Fitness Check

- We consider the total costs for society of the PAS measures and the Management Plan N2000 Engbertsdijkswenen to be highly inefficient and ineffective. There is no real expectation that N2000-goals set by the government can be reached. **EU regulation needs to be proportionate to its objectives** and respect the principle that action should be taken as close to the citizen as possible - 'subsidiarity'. It seeks to ensure **the best possible cost/benefit ratio for EU regulation**.
- Furthermore there seems to be a lack of cooperation and coordination in neighbouring countries in regard to the realisation of N2000 goals. This does not create a 'level playing field'.
- It is remarkable that there is no participation of any agricultural organisation in the Dutch list of stakeholders participating in the EU Fitness Check of the Birds- an Habitats directive, as farmers are most dominantly affected by these EU regulations.

For further information or documentation please contact Mr H. Ormel

.....

Henk Ormel
Chairman Platform Engbertsdijkswenen
Driehoeksweg 9
7675 TA Bruinehaar
Mob.no: 00316 2036 6362

CC:

- * Vaste Kamercommissie Economische Zaken
- * Provinciale Staten Overijssel
- * Gedeputeerde Staten Overijssel
- * European Commission
- * Nature Directives Fitness Check (by mail)
- * LTO (by mail)